

*Contestatarilor și susținătorilor
mareșalului din Argeș, Ion/ Ioan
Antonescu, spre documentare!*

**PETRE POPA / MAREȘALUL ION/
IOAN ANTONESCU
ȘI REȘEDIȚA ARGEȘULUI.
CONSEMĂRI ISTORIOGRAFICE**

Coperta I : Ion/ Ioan Antonescu (1942)
Coperta II : Micromedalion pentru autor (extras din
Enciclopedia Argeşului și Muscelului, III, Pitești,
2012, text prelucrat de Mariana Sârbu)

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
POPA, PETRE**

**Mareșalul Ion Antonescu și reședința Argeşului :
consemnări istoriografice** / Petre Popa. - Pitești :

Paralela 45, 2017

Conține bibliografie

Index

ISBN 978-973-47-2680-6

94

- Redactor responsabil: ing. dr. Adrian **MESTECĂNEANU**
- Documentariști: Paul **DICU**, dr. Radu **GAVA**,
Ilie Alexandru **MIHĂILESCU**, Constantin **MIU**,
Liviu Valentin **MOTREANU**, Mihaela **PENARU**,
Gheorghe **POPA**, Iulia **TUE**
- Culegere computerizată: Corina **NEACȘU**,
Alina **OPREA**, Carmen **SAITA**, Viorica **SOROIU**
- Lectori: Marius **CHIVA**, Dana **STANA**, dr. Marin **TOMA**
- Operatori imagini: Ionel **DOBRE**,
Augustin A. **LUCICI**, Cristina Maria **MILIARE**,
Ion Marius **MOTREANU**, Ioan Andi **PIȚIGOI**,
Aurelian Nicolae **ZAMFIR**
- Consilieri editoriali: Marius **BADEA**; Daniel **MITRAN**

COMENZI – CARTEA PRIN POȘTĂ

EDITURA PARALELA 45

Str. Frații Golești 130, Pitești, jud. Argeș, cod 110174

Tel.: 0248 633 130; 0753 040 444; 0721 247 918

Tel./fax: 0248 214 533; 0248 631 439; 0248 631 492

E-mail: comenzi@edituraparelela45.ro

Apărut: 2017

Toate drepturile aparțin autorului

În pregătire editorială: ***Portrete postume pentru prieteni***

Tiparul executat la tipografia Editurii Paralela 45

E-mail: tipografie@edituraparelela45.ro

Prof. univ. dr. PETRE POPA

**MAREȘALUL ION/ IOAN
ANTONESCUL ȘI
REȘEDIȚA ARGEȘULUI.
CONSEMĂRI
ISTORIOGRAFICE**

Editura Paralela 45

VOLUME ELABORATE DE PETRE POPA (selectiv):

- *Municipiul Pitești pe noi coordonate* (1969, în colaborare);
 - *Pitești. Memento* (1983, 2008, în colaborare);
 - *Argeș. Cartea eroilor* (1984, coordonator);
 - *Memorialul de Război Mateiaș* (1984, 1988, 2009);
 - *Pitești. Ghid de oraș* (1985, în colaborare);
 - *Pitești. Pagini de istorie* (1986, în colaborare);
 - *Istoria municipiului Pitești* (1988, în colaborare);
 - *Liceul Alexandru Odobescu Pitești. 75 de ani* (1994);
 - *Istoria economiei naționale a României, I* (1999, 2001, 2003);
 - *Istoria sistemelor administrative* (1999, 2000, 2001, 2003);
 - *Istoria administrației în România* (2000, 2003);
 - *Ion Ionescu de la Brad. Encicopedist român* (2000);
 - *China. Sensuri istorice* (2000, 2013);
 - *Studii istorice. Culegere antumă* (2000);
 - *Permanențe istoriografice românești* (2000, 2003);
 - *Istoriografie universală premodernă* (2001);
 - *Medalioane universitare. Dicționar* (2002, coordonator);
 - *Pagini de istorie modernă universală* (2003);
 - *Studii culturale. Culegere antumă* (2003);
 - *Monografia Universității din Pitești* (2004);
 - *Studii politice. Culegere antumă* (2004);
 - *Istoriografie universală modernă și contemporană* (2005);
 - *Administrație sistemică universală* (2005, 2006, 2007);
 - *Europa. Destin continental* (2007, ediție virtuală);
 - *Pitești. Tradiție și contemporaneitate* (2008, în colaborare);
 - *Statele Uniunii Europene. Sinteze istorice* (2009);
 - *Trei secole de istorie modernă universală. 1618 – 1918. De la Oliver Cromwell la Vladimirilici Lenin* (2010);
 - *Interviuri nonconformiste de pe patru continente* (2015);
 - *Discurs istoriografic universal. De la scrierile moralizatoare antice la exprimarea globalizării contemporane* (2016);
 - *Președinții Statelelor Uniteale Americii în viziune informală, I* (2016, în colaborare), ediție virtuală;
 - *Enciclopedia Argeșului și Muscelului, I* (2008), *II* (2010), *III* (2012), *IV* (2014), inițiator și coordonator, ediție virtuală: www.bjarges.ro/biblioteca_digitala; <http://bibliotecaupit.ro>; <http://www.muzeul-judetean-arges.ro/>; <http://www.muzeulgolesf.ro>; www.atitudineinarges.ro; <https://www.jurnaluldearges.ro>.
-

INTRODUCERE

Calendaristic, la 2 iunie 1882, s-a născut, în Pitești, viitorul mareșal român, Ion/Ioan Antonescu, decesul demnitarului survenind peste 64 de ani, respectiv 1 iunie 1946 (Jilava, Ilfov). Convergent acestui *sinoptic*, eseurile următoare degajă, prioritar, legăturile statornice dintre personalitatea nominalizată și reședința Argeșului, ori secvențe interferate evenimentelor autohtone majore, din perioada guvernărilor sale.

Timpurile, suprapuse numelui și faptelor ofițerului superior de carieră, Ion/Ioan Antonescu, au *îmbrăcat*, conjunctural, nuanțele *alb* sau *negru*. Indiferent, însă, de ritmicitatea existențialistă proprie și succesiunea atitudinii regimurilor statale postbelice, interne ori externe, Ion/Ioan Antonescu, Conducătorul Statului Român (1940-1944), rămâne una dintre cele mai cunoscute figuri ale reședinței natale. Fundamentalist, oamenii acestor locuri nu l-au renegat niciodată! Frecvent, în paginile noastre vom folosi, așadar, inclusiv apelativul *Ioan*, conform grafierii prenumelui său, la naștere (Pitești, 2 iunie 1882, *stil vechi*), ori prin alte notificări, civile și religioase, comentate

ulterior. Administrarea țării se asigura, atunci (1881-1888), de cunoscutul fiu al *urbei*, Ion C. Brătianu (Pitești, Argeș, 2 iunie 1821 – Florica, Ștefănești, Muscel, 4 mai 1891), prefectul Argeșului era colonelul Alexandru A. Budișteanu (1836-1919), iar primar, Nicolae Viișoreanu.

Sursele primordiale, cercetate de experții domeniului, listați bibliografic, *livrează* informații credibile asupra modalităților prin care, treptat, Ion/ Ioan Antonescu a intrat în memoria colectivă. Cuantificările generice *developează*, predominant, prima dintre *tonalitățile* amintite mai sus. Dar, concluziile exprimate la nivelul forurilor decidente, naționale și continentale, *ghidează etichetarea* demersurilor marelui spre *etajări* drastice, greu de *surmontat* bilanțier. Există, însă, *frazări* subtile, condensate doctrinar, specifice anumitor perioade, precum și idei cu perspective favorabile *rejudicării* concluziilor paseiste.

Evoluția profesională a militarului Ion/ Ioan Antonescu a fost concludentă: sublocotenent (1904); locotenent (1911); căpitan (1913); maior (1916); locotenent-colonel (1917); colonel (1920); general de brigadă (1931); general de divizie (1937); general de corp de armată (1940); mareșal

(1941)¹. Obținerea *treselor* pentru general de divizie suprapune, temporal (7 martie 1939-21 septembrie 1939), guvernarea concetățeanului Armand M. Călinescu (Pitești, Argeș, 22 mai 1893 – București, 21 septembrie 1939).

La 4 septembrie 1940, monarhul României, Carol II (8 iunie 1930-6 septembrie 1940), accepta demisia *cabinetului* Ion Gigurtu (4 iulie - 4 septembrie 1940), nominalizându-l pe Ion/ Ioan Antonescu pentru formarea noului guvern, propunere acceptată de general. Prin ***Decretul Regal No. 3052***, publicat în ***Monitorul Oficial No. 205***, din 5 septembrie 1940, s-au anunțat: suspendarea ***Constituției***, promulgată la 27 februarie 1938, *difuzată* prin ***Monitorul Oficial No. 48***, din 27 februarie 1938 (***Articolul I***); dizolvarea Corpurilor Legiuitoare (***Articolul II***); însărcinarea președintelui Consiliului de Miniștri, cu aplicarea acestor prevederi (***Articolul III***).

În atare climat, ***Monitorul Oficial***, citat mai sus, reproducerea, totodată, ***Decretul Regal Nr. 3053***, semnat de Carol II, având următorul conținut: „***Articolul I. Învățăm pe domnul general Ion Antonescu, președintele***

¹ Josif Constantin Drăgan (coordonator), ***Antonescu. Mareșalul României și războaiele de reîntregire***, Centrul European de Cercetări Istorice Veneția (Italia), Fundația Europeană *Drăgan*, Combinatul Poligrafic București, București, 1991, p. 563-566; 568-569

*Consiliului de Miniștri, cu depline puteri pentru conducerea statului român; **Articolul II.** Regele exercită următoarele prerogative regale: a) El este capul oștirii; b) El are dreptul de a bate monedă; c) El conferă decorațiunile române; d) el are dreptul de grațiere, amnistie și reduceri de pedepse; e) El primește și acreditează ambasadorii și miniștri plenipotențari; f) El încheie tratate; g) Modificarea legilor organice, numirea miniștrilor și subsecretarilor de stat se va face prin decrete regale contrasemnate de președintele Consiliului de Miniștri”².*

Apoi, la 6 septembrie 1940, Carol II abdică în favoarea fiului său, Mihai I (1940-1947, a doua domnie). Efectiv, Ion/ Ioan Antonescu a condus Țara, fără **Constituție** și Parlament, folosind **decrete-legi**, în perioada 6 septembrie 1940-23 august 1944. După cum vom vedea, printre membrii guvernelor sale (4-14 septembrie 1940; 14 septembrie 1940-27 ianuarie 1941; 27 ianuarie 1941-23 august 1944) regăsim, constant, personalități originare din Argeș-Muscel.

² Ion Alexandrescu, Ion Bulei, Ion Mamina, Ioan Scurtu, **Enciclopedia partidelor politice din România (1862-1994)**, Editura Mediaprint, București, 1995, p. 271-272; 276; Andrei Oțetea (coordonator), **Istoria lumii în date**, Editura Enciclopedică Română, București, 1972, p. 422

CUPRINS

•	Introducere	5
1.	Biografia oficială a mareșalului Ion/ Ioan Antonescu în viziunea Fundației Europene <i>Josif Constantin Drăgan</i> (Veneția, Italia)	23
2.	Orașul natal Pitești în timpul vieții lui Ion/ Ioan Antonescu (1882 – 1946)	59
3.	Calendar sinoptic. Luna iunie (1882 – 1946). Evenimente interferate vieții și preocupărilor lui Ion/ Ioan Antonescu	86
4.	Personalități din Argeș-Muscel în guvernele conduse de Ion/ Ioan Antonescu	106
5.	Considerații privind Împrumutul Reîntregirii (1941) și Împrumutul Apărării Naționale (1944), lansate de Guvernul Ion/ Ioan Antonescu	139
6.	Interviu istoric. Mareșalul Ion/ Ioan Antonescu în dialog cu academicianul Ioan Alexandru Brătescu-Voinești	151
7.	România și Conducătorul Statului, Ion/ Ioan Antonescu, în documente ale Procesului de la Nürnberg	174

8. Mareșalul Ion/ Ioan Antonescu în
volumele noastre de autor 194
9. Ion/ Ioan Antonescu în *Enciclopedia
Argeșului și Muscelului* 213
10. Surse informale. Ion/ Ioan
Antonescu în evidențele unor
muzee și biblioteci publice 229
- Patrimoniu muzeal (Pitești, Curtea
de Argeș, Golești) 232
 - Listări tematice în cataloagele
principalelor biblioteci publice din
Argeș 234
 - Consemnări personalizate de autor ... 244
 - Tipografieri semnate Ion/ Ioan
Antonescu în mari biblioteci publice
din București 249

Addenda

1. Un studiu de istorie națională,
tradus în premieră. *Legiunile
române din Transilvania,
iredentismul românesc*, Sévère
Bocou, Paris, 1918..... 253
2. Personalități argeșene participante la
Primul Război Mondial (1916-1918).. 278
3. Nuanțări în discursul de la Chișinău
al regelui Ferdinand I (1920) 285
4. Pledoarie pentru ridicarea
*Monumentului reprezentativ al
eroilor* din Pitești (2015) 294

Iconografie

- Imagini curriculare 297
- Obiecte din portofoliul mareșalului
Ion/ Ioan Antonescu 326
- Scrieri elaborate de Ion/ Ioan
Antonescu 329
- Câțeva documente semnate olograf
de Ion/ Ioan Antonescu 334
- Copertele unor volume referitoare
la Ion/ Ioan Antonescu 342
- Surse tradiționale și virtuale. Ion/
Ioan Antonescu contemporan cu..... 353
- Colaboratori din Argeș-Muscel 368
- Relatări adecvate în presa locală ... 383
- Machete. Cărțile noastre de autor,
având comentarii referitoare la Ion/
Ioan Antonescu 386
- Informații complementare 394
- Bibliografie specială 403
- Rezumate: română, engleză,
franceză, germană 408
- Indice de persoane 416

